

**Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács árnyékjelentése a Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről nemzetközi dokumentum gyakorlatba ültetéséről szóló negyedik országjelentéshez**

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és a Székely Nemzeti Tanács árnyékjelentést nyújtott be az Európai Tanács illetékes szerveihez a negyedik román államjelentés kapcsán, melyben a Keretegyezmény a nemzeti kisebbségek védelméről (továbbiakban Keretegyezmény) című, az Európai Tanács által megalkotott nemzetközi dokumentum romániai betartását vizsgálták. A Keretegyezmény titkárságához eljuttatott 61 oldalas árnyékjelentés angol nyelven készült és további 63 oldalas melléklet teszi teljessé.

Az árnyékjelentés elején bemutatásra kerül mind az EMNT, mind az SZNT szervezete, működési struktúrájuk, célkitűzéseik és eddigi tevékenységük, majd pedig az erdélyi magyarság helyzetét (főként számbeli arányait) és politikai képviseletét ismertetik.

Az árnyékjelentésben felhívják a figyelmet arra, hogy a román államjelentés nem foglalkozik 2013 utáni eseményekkel, így számos azóta történt jogsérelem nem kerülhet megemlítésre. Az általános megjegyzések rendjén a két szervezet számos általános problémára is felhívja az illetékesek figyelmét, így említést tesznek például az átláthatóság hiányáról, vagy a kisebbségi támogatások elosztásának ellenőrizhetetlenségéről – mindezeket példákkal és adatokkal támasztva alá.

Az árnyékjelentés negyedik fejezetében a Keretegyezmény végrehajtását vizsgálják cikkelyről-cikkelyre. Megjegyzik: a román államjelentés készítői leginkább a kisebbségek anyagi támogatását mutatták be, ugyanakkor a kisebbségvédelem túlmutat a pusztán pénzügyi juttatások szétosztásán.

A Keretegyezmény 5. cikke kapcsán a dokumentumban bemutatásra kerül a székely zászló használatának romániai helyzete, valamint a magyar himnusz énekléséért megbírságot kapott esete is, arra hívva fel a figyelmet, hogy a szimbólumhasználat terén visszaesést tapasztalhatunk az elmúlt évekhez képest és arra kéri Romániát, hogy hagyjon fel a nemzeti és kisebbségi szimbólumok használatának visszaszorításával.

A 7. cikk kapcsán gyülekezési joggal kapcsolatos jogsértéseket mutatattak be. Ennek kapcsán ismertetik a Marosvásárhelyen (a Székely Szabadság Napja alkalmából) megbírságot kapott ügyét, valamint arra hívják fel a Tanácsadói Testület figyelmét, hogy ebben a kérdésben a román államhatóságok intézkedéseinek etnikai indíttatása is van.

Az árnyékjelentés egy terjedelmes része a Keretegyezmény 10. cikkéhez kapcsolódó kisebbségi nyelvhasználat kérdésével foglalkozik. Ennek kapcsán bemutatásra kerülnek a vonatkozó romániai törvények és előírások, valamint a 2015-ben a Bálványosi Intézet és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által készített felmérés, melyben a polgármesteri hivatalokban tapasztalható nyelvhasználati helyzetet mérték fel. Ez alapján a szerzők arra hívják fel a Tanácsadói Testület figyelmét, hogy a nyelvi jogok tekintetében Románia nem fektet kellő hangsúlyt a törvények végrehajtására, ez inkább ad-hoc jellegű, hiszen nincs működő végrehajtási módszertan, állami támogatás és számonkérés a kérdésben.

Egy másik fontos stratégiai rész a romániai oktatási rendszerrel foglalkozik. A Keretegyezmény 12. és 14. cikkére vonatkozó rész vizsgálata során az árnyékjelentés szerzői eljutottak a következtetéshez, mely szerint a jogszabályok rosszhasznú alkalmazása és a hatóságok problémáival szembeni érdektelensége miatt, a magyar diákok anyanyelven történő oktatáshoz való joguk sérül, a törvény által előírt utazási támogatás hiányában pedig sok esetben ellehetetlenül. Ezen túlmenően az oktatási rendszer számos más problémájára is rámutatnak, melyek súlyos kihatással vannak a magyar nyelvű oktatás minőségi, európai színvonalú biztosítására.

A Keretegyezmény 15. cikke kapcsán a kisebbségek választási részvételével foglalkoznak. Arra hívják fel a figyelmet, hogy a jelenleg érvényben levő országos és helyhatósági választási törvény majdhogynem lehetlenné teszi, hogy olyan kisebbségi szervezetek is részt vegyenek a választásokon, amelyek nem rendelkeznek parlamenti képvisellel. Ezek a szabályozások már 2004 óta érvényben vannak, annak ellenére, hogy a Velencei Bizottság negatív véleményezést fogadott el a kérdéssel kapcsolatban.

A fejezet utolsó része a Keretegyezmény 16. cikkével foglalkozik és a romániai közigazgatási reform kapcsán kialakult kisebbségellenes és centralizációs diskurzust mutatják be. Ennek kapcsán részletesen bemutatják az SZNT ide kapcsolódó tevékenységére.

Az átfogó szakmai jelentés rövid angol nyelvű összefoglalója [IDE](#) kattintva olvasható, az árnyékjelentés teljes szövegét kérésre megküldjük az érdeklődőknek.